T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 26.10.2026
Sayı: 7387

52099

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 22/10/2026

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı 2026–2030 kapsamında, yapay zekâ teknolojilerinin geliştirilmesini ve kullanılmasını desteklerken vatandaşların haklarını koruyan, güvenilir ve öngörülebilir bir hukuki-etik çerçeve oluşturulması hedeflenmektedir. Plan'da yapay zekâ sistemlerinin risk düzeylerine göre farklı yükümlülüklere tabi tutulması, yüksek etkili sistemlerde algoritmik etki değerlendirmesi yapılması, model kartlarının hazırlanması ve güvenlik değerlendirmelerinin yaygınlaştırılması öngörülmektedir.

Yapay zekâ sistemleri sağlık, eğitim, istihdam, sosyal yardım, kredi değerlendirme, biyometrik tanıma ve kamu hizmetleri gibi alanlarda kullanıldığında insanların hayatını doğrudan etkileyen kararların oluşmasına katkı sunabilir. Bu sistemlerin yanlış, eksik veya ayrımcı sonuçlar üretmesi hâlinde ortaya çıkacak zararların nasıl tespit edileceği, kimin sorumlu tutulacağı ve vatandaşların hangi mekanizmalar üzerinden itiraz edebileceği açık biçimde belirlenmelidir. İnsan denetimi, açıklanabilirlik ve bağımsız teknik değerlendirme bu bakımdan önem taşımaktadır.

Plan'da Ulusal Yapay Zekâ Etik Kurulu'nun oluşturulması ve TÜRKPATENT bünyesinde yapay zekâ teknolojileri ile yapay zekâ kullanan buluşlara yönelik bir "Yapay Zekâ Hızlı Hat" mekanizmasının işletilmesi de öngörülmektedir. Bununla birlikte etik rehberlik ile bağlayıcı denetim ve yaptırım yetkilerinin birbirinden ayrılması, ilgili kurumların sorumluluklarının açıkça tanımlanması ve vatandaş başvurularının nasıl değerlendirileceğinin belirlenmesi gerekmektedir.

Yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılan verilerin hukuka uygunluğu, kişisel verilerin işlenmesi, telif ve sınai mülkiyet hakları ile otomatik karar alma süreçlerinde hesap verebilirlik konuları da düzenleyici çerçevenin önemli parçalarıdır. Bu çerçevenin bir yandan vatandaşların temel haklarını koruması, diğer yandan yerli girişimlerin ve teknoloji üreticilerinin hangi kurallara tabi olacaklarını önceden bilmelerini sağlaması gerekir.

Bu nedenle Plan'da öngörülen hukuki düzenlemelerin, kurumsal yapıların ve güvenlik değerlendirme mekanizmalarının hangi aşamada olduğu; uygulamada hangi yükümlülüklerin getirileceği ve ilgili kurumların hangi takvimle hareket edeceği açıklığa kavuşturulmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı'nda öngörülen ulusal yapay zekâ hukuki-etik çerçevesinin hazırlanma süreci hangi aşamadadır? Bu kapsamda yeni bir kanun veya ikincil mevzuat düzenlemesi yapılması planlanmakta mıdır?

2. Plan'da ilk 12 ay içerisinde yayımlanması hedeflenen risk rehberi ve sektörel eklerin hazırlanmasına başlanmış mıdır? Bu belgelerin hangi sektörleri ve uygulama alanlarını kapsaması öngörülmektedir?

3. Yüksek etkili yapay zekâ sistemlerinde algoritmik etki değerlendirmesi ve model kartı uygulanmasına ilişkin standartlar hazırlanmış mıdır? Bu yükümlülükler hangi kurumlar ve uygulamalar için zorunlu olacaktır?

4. Eylem Planı'nda yüksek etkili olarak tanımlanan sağlık, eğitim, istihdam, sosyal yardım, kredi değerlendirme, biyometrik tanıma, kolluk ve adalet alanlarındaki yapay zekâ uygulamalarının değerlendirilmesi hangi kurumların sorumluluğunda olacaktır?

5. Yapay zekâ modellerinin eğitiminde kullanılan kişisel veriler, telif hakkına konu içerikler ve ticari sırların korunması için hangi hukuki ve teknik tedbirlerin geliştirilmesi öngörülmektedir?

6. TÜRKPATENT bünyesinde kurulması planlanan Yapay Zekâ Hızlı Hat uygulaması faaliyete geçmiş midir?

7. Bu uygulamayla hangi tür başvuruların hızlandırılması, hangi hizmetlerin sunulması ve hangi performans göstergelerinin izlenmesi öngörülmektedir?

8. Yüksek etkili yapay zekâ sistemlerinin güvenlik, performans, açıklanabilirlik ve veri koruma bakımından bağımsız değerlendirmeye tabi tutulmasını sağlayacak teknik kapasite ve belgelendirme altyapısı hangi aşamadadır?

9. Yapay zekâ düzenlemelerinin hazırlanması sırasında üniversiteler, teknoloji şirketleri, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların görüşlerinin alınması için hangi istişare mekanizmaları işletilecektir?